කීටාගිරි සූත්‍රය

ප්‍රඥාවන්ත වීරියෙහි මග සහ
අධ්‍යාත්මික ප්‍රගතියේ සැබෑ මිනුම

NotebookLM

ආරම්භක උපදේශය: ශාරීරික සුවතාවය සඳහා වූ විනය

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාසි ජනපදයෙහි චාරිකාවේ යෙදෙන අතරතුර භික්ෂූන් අමතා මෙසේ වදාළ සේක:

“පින්වත් මහණෙනි, මම රාත්‍රී හෝජනයෙන් තොරව ම යි වළඳන්නේ. එසේ කිරීමෙන් මා ආබාධ අඩු බවත්, ශාරීරික දුක් අඩු බවත්, සැහැල්ලුවත්, කායික සවියත්, සැප විහරණයත් ඇති බව දන්නවා.”

“එනිසා පින්වත් මහණෙනි, ඔබත් එන්න. රාත්‍රී හෝජනයෙන් තොරව වළඳන්න. එවිට ඔබත් එම ප්‍රතිලාභ අත්විඳිනු ඇත.”

NotebookLM

කීටාගිරියේ දී මතුවූ ගැටළුව

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කීටාගිරි නියම්ගමට වැඩම කළ සේක. එහි අස්සජී සහ පුනබ්බසුක නම් භික්ෂූන් දෙනමක් නේවාසිකව සිටියහ.

සෙසු භික්ෂූන් වහන්සේලා මෙම භික්ෂූන් දෙදෙනා වෙත පැමිණ, රාත්‍රී ආහාරයෙන් වැළකීමේ ආනිසංස පිළිබඳව භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපදේශය දැනුම් දුන්හ.

NotebookLM

වැරදි තර්කය: වර්තමාන සැපය අත්හැරිය යුත්තේ ඇයි?

"එම්බා ආයුෂ්මත්නි, අපි සවසටත්, උදේටත්, දහවල් විකාලයෙහිත් වළඳනවා. එසේ වළඳන අපටද ආබාධ අඩු බවත්, සැප විහරණයත් ඇති බව වැටහෙනවා. එනිසා, **දැන් මෙහි දී ම අත්විඳින අනුඝස් අත්හැර වෙනත් කාලයක ලැබෙන සැපයක් පිණිස අපි කුමකට දුවමු ද?**

අස්සජී සහ පුනබ්බසුක භික්ෂූන් තර්ක කළේ, තමන්ට දැනටමත් සැපයක් සහ සුවයක් දැනෙනවා නම්, නොපෙනෙන අනාගත ප්‍රතිලාභයක් සඳහා එම වර්තමාන සැපය අත්හැරීම තේරුමක් නැති බවයි.

NotebookLM

බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත යොමු වූ ගැටළුව

සෙසු භික්ෂූන්ට අස්සජී සහ පුනබ්බසුක භික්ෂූන්ව
ඒත්තු ගැන්වීමට නොහැකි විය.

ඔවුහු මෙම කරුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කළහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අස්සජී සහ පුනබ්බසුක භික්ෂූන්
තමන් වහන්සේ වෙත කැඳවූ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ තර්කය සත්‍ය දැයි තහවුරු කරගත් පසු,
උන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීමේ ගැඹුරුම හරය හෙළිදරව් කළ සේක.

NotebookLM

සැබෑ මීනුම් දණ්ඩ: සැපය නොව, කුසල්-අකුසල් වර්ධනයයි

“පින්වත් මහණෙනි, මා විසින් මෙබඳු වූ ධර්මයක් දෙසන ලද බව ඔබ දන්නවා ද? ‘යම් සැපක්, දුකක්, හෝ උපේක්ෂාවක් විඳින විට, ඒ හේතුවෙන් අකුසල් පිරිහී කුසල් වැඩෙනවා’ කියා?”

“ස්වාමීනී, එය නොවේ ම යි.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැහැදිලි කළේ, ඕනෑම අත්දැකීමක් (සැප, දුක්, හෝ උපේක්ෂා) ඇගයිය යුත්තේ එය **අකුසල් ධර්ම වඩන්නේ ද, කුසල් ධර්ම වඩන්නේ ද** යන කාරණය මත බවයි.

NotebookLM

ප්‍රඥාවන්ත තීරණය සඳහා රාමුව

සැප වේදනාව (Pleasant Feeling)	Condition: අකුසල් වැඩේ නම් / කුසල් පිරිහේ නම් → **අත්හළ යුතුය (Must be abandoned)** Condition: කුසල් වැඩේ නම් / අකුසල් පිරිහේ නම් → **වැඩිය යුතුය (Must be cultivated)**
දුක් වේදනාව (Painful Feeling)	Condition: අකුසල් වැඩේ නම් / කුසල් පිරිහේ නම් → **අත්හළ යුතුය (Must be abandoned)** Condition: කුසල් වැඩේ නම් / අකුසල් පිරිහේ නම් → **වැඩිය යුතුය (Must be cultivated)**
උපේක්ඛා වේදනාව (Neutral Feeling)	Condition: අකුසල් වැඩේ නම් / කුසල් පිරිහේ නම් → **අත්හළ යුතුය (Must be abandoned)** Condition: කුසල් වැඩේ නම් / අකුසල් පිරිහේ නම් → **වැඩිය යුතුය (Must be cultivated)**

විඳීමේ ස්වභාවය (සැප/දුක) නොව, එහි ප්‍රතිඵලය (කුසල්/අකුසල්) යි වැදගත් වන්නේ.

NotebookLM

අප්‍රමාදය: වීරිය කළ යුත්තේ කවුරුන් ද?

“පින්වත් මහණෙනි, සියළුම භික්ෂූන් වහන්සේලාට
නිවන් පිණිස කටයුතු කළ යුතු යැයි මා කියන්නේ නැහැ.
ඒ වගේ ම, සියළුම භික්ෂූන් වහන්සේලාට අප්‍රමාදීව
කටයුතු නොකළ යුතු යැයි මා කියන්නෙත් නැහැ.”

වීරිය කළ යුතු නැති අය

රහතන් වහන්සේලා.
කෙලෙස් බර බහා තැබූ,
කළ යුතු දේ අවසන් කළ උතුමන්.

වීරිය කළ යුතු අය

නිවන් මග හික්මෙන,
තවම අරහත්වයට නොපැමිණි,
අනුත්තර යෝගක්ඛේම නිවන
පතන ශ්‍රාවකයන්.

NotebookLM

සත් ආර්ය පුද්ගලයෝ: අධ්‍යාත්මික මාර්ගයේ විවිධ අවස්ථා

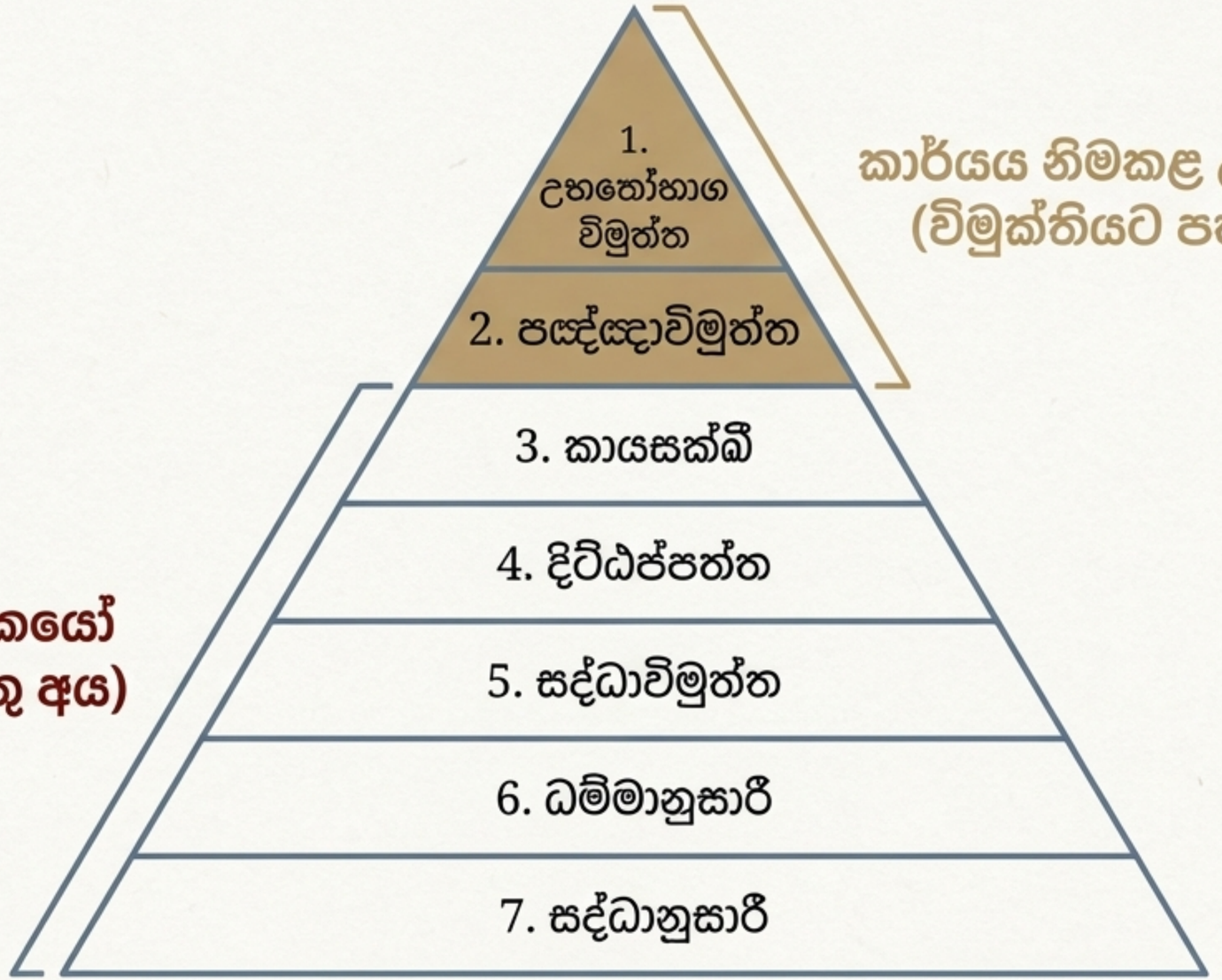

කාර්යය නිමකළ උත්තමයෝ
(විමුක්තියට පත් වූවෝ)

හික්මෙන ශ්‍රාවකයෝ
(අප්‍රමාදී විය යුතු අය)

NotebookLM

විමුක්තියට පත්වූවෝ: ගමන නිම කළ උත්තමයෝ

උභතෝභාංග විමුත්ත

අරූපී ශාන්ත විමෝක්ෂයන් කයින් ස්පර්ශ කොට, ප්‍රඥාවෙන් ආර්ය සත්‍යය දැක සියළු ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කළ උත්තමයා.

පඤ්ඤාවිමුත්ත

අරූපී විමෝක්ෂයන් කයින් ස්පර්ශ නොකළ ද, ප්‍රඥාවෙන් ආර්ය සත්‍යය දැක සියළු ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කළ උත්තමයා.

“මේ භික්ෂූන් විසින් අප්‍රමාදීව කළ යුතු දෙය කරන ලද්දේය.
ඔවුහු පිරිහීමට පත්වීම සිදු නො වන්නකි.”

NotebookLM

හික්මෙන ශ්‍රාවකයෝ: අප්‍රමාදී විය යුතු මගෙහි යන උතුමන්

- **කායසක්කී** : අරූපී විමෝක්ෂයන් කයින් ස්පර්ශ කර, ප්‍රඥාවෙන් සත්‍යය දැක ඇතැම් ආශ්‍රව ක්ෂය කළ තැනැත්තා.

- **දිට්ඨිප්පත්ත** : ප්‍රඥාවෙන් ධර්මය මැනවින් දැක, ඇතැම් ආශ්‍රව ක්ෂය කළ තැනැත්තා.

- **සද්ධාවිමුත්ත** : තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි අචල ශ්‍රද්ධාව පිහිටුවා, ඇතැම් ආශ්‍රව ක්ෂය කළ තැනැත්තා.

- **ධම්මානුසාරී** : ධර්මය ප්‍රඥාවෙන් වටහාගෙන, පංච ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් වඩන තැනැත්තා. (ආශ්‍රව ක්ෂය වී නැත)

- **සද්ධානුසාරී** : තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධා මාත්‍රයක් ඇතිව, පංච ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් වඩන තැනැත්තා. (ආශ්‍රව ක්ෂය වී නැත)

මේ සියළු දෙනාටම අප්‍රමාදීව වීරිය කළ යුතු යැයි කියන්නේ, “ඒ අනුත්තර වූ බඹසරෙහි පූර්ණත්වය වන අරහත් ඵලය මෙහිදී ම තමන් උපදවා ගන්නා විශිෂ්ට ඥාණයෙන් ප්‍රතක්ෂ කොට වාසය කරන්නට පුළුවනි” යන බුදු වදන නිසයි.

NotebookLM

සාර්ථකත්වයේ අනුපිළිවෙල: අරහත්වයට මග

“පින්වත් මහණෙනි, මම පටන් ගත් ගමන් ම අරහත්වයට පත් වෙන බව කියන්නෙ නෑ. නමුත් අනුපිළිවෙලින් හික්මීම, ක්‍රියා කිරීම, සහ ප්‍රතිපදාවෙහි යෙදීම තුළින් අරහත්වයට පත්විය හැකිය.”

1. ශ්‍රද්ධාව (Faith)
↓
3. ධර්ම ශ්‍රවණය (Listening to the Dhamma)
↓
4. ධර්මය ධාරණය (Remembering the Dhamma)
↓
5. අර්ථ විමසීම (Investigating the meaning)
↓
6. ධර්මය වැටහීම (Gaining acceptance of the teachings)
↓
7. ධර්මයෙහි හැසිරීමට කැමැත්ත (Desire to practice arises)
↓
8. උත්සාහය (Effort)
↓
9. ගලපා බැලීම (Contemplation)
↓
10. බලවත් වීරිය (Striving)
↓
11. පරම සත්‍යය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම (Realizing the ultimate truth)

NotebookLM

අසාර්ථකත්වයේ රෝග නිධානය: මාර්ගයෙන් පිට පැනීම

1. ශ්‍රද්ධාව (Faith)
2. කල්‍යාණ මිත්‍ර සේවනය (Association with noble friends)
3. ධර්ම ශ්‍රවණය (Listening to the Dhamma)
4. ධර්මය ධාරණය (Remembering the Dhamma)
5. අර්ථ විමසීම (Investigating the meaning)
6. ධර්මය වැටහීම (Gaining acceptance of the teachings)
7. ධර්මයෙහි හැසිරීමට කැමැත්ත (Desire to practice arises)
8. උත්සාහය (Effort)
9. ගලපා බැලීම (Contemplation)
10. බලවත් වීරිය (Striving)
11. පරම සත්‍යය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම (Realizing the ultimate truth)

“මහණෙනි, ඔබට ඒ ශ්‍රද්ධාව තිබුතේ නැහැ. ඒ කලණ මිතුරන් වෙත එළඹීම තිබුනෙත් නැහැ... ඒ ධර්ම ශ්‍රවණය තිබුනෙත් නැහැ... ඒ ධර්මය වැටහීම තිබුනෙත් නැහැ... ඒ බලවත් වීරිය තිබුනෙත් නැහැ. මහාණෙනි, මේ කරුණු පිළිබඳව ඔබ වැරදියට පිළිපැදලයි ඉන්නෙ. මේ හිස් පුරුෂයන් මේ ගෞතම ශාසනයෙන් මොන තරම් ඈතට විසිවෙලා ගිහින් ද ඉන්නෙ.”

NotebookLM

ශ්‍රාවකයාගේ නිවැරදි ආකල්පය

ශාස්තෘ ශාසනයෙහි නැඟී සිටින්නා වූ ශ්‍රද්ධාවන්ත ශ්‍රාවකයෙකු හට පිහිටිය යුතු අනුධර්මයක් තිබේ. එනම්:

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාස්තෘන් වහන්සේ වන සේක. මම වනාහී ශ්‍රාවකයා වෙමි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්නා සේක. මම වනාහී නො දනිමි.

NotebookLM

නොසැලෙන අධිෂ්ඨානය සහ අවසන් ප්‍රතිඵලය

“ඒකාන්තයෙන් ම මේ ශරීරයෙහි සමත්, නහරත්, ඇටත් ඉතුරු වේවා! මස් ලේ වියැලේවා! පුරුෂ වීර්යයකින් යම් උතුම් අර්ථයක් ලබාගත යුතු ද, ඒ උතුම් අර්ථයට නොපැමිණ වීරියේ අත්හැරීමක් නොවන්නේ ය.

ශාස්තෘ ශාසනයෙහි හාත්පසින් නැඟී සිටින්නා වූ ශ්‍රද්ධාවන්ත ශ්‍රාවකයෙකු හට ඵල දෙකක් අතුරෙන් එක්තරා ඵලයක් සාක්ෂාත් කිරීම ගැන කැමති විය හැකිය. එනම්, මෙහිදී ම අවබෝධ කරන්නා වූ **අරහත්වය** හෝ කෙලෙස් ඉතුරු වූ කල්හි ලබන **අනාගාමී බව**